

ASSIGNATURA: ATENCIÓ FARMACÈUTICA I FARMÀCIA CLÍNICA I

MATÈRIA: Atenció Farmacèutica i Farmàcia Clínica

MÒDUL: Medicina i Farmacologia

ESTUDIS: Grau en Farmàcia

Pàgina 1 de 10

CARACTERÍSTIQUES GENERALS*

Tipus: ☐ Formació bàsica, ☒ Obligatoria, ☐ Optativa
☐ Treball de fi de grau, ☐ Pràctiques Tutelades
☐ Pràctiques Orientades a la Menció

Duració: Semestral

Semestre/s: S6

Número de crèdits ECTS: 3

Idioma/es: Català

DESCRIPCIÓ

DESCRIPCIÓ BREU I JUSTIFICACIÓ

El farmacèutic ha d'estar capacitat per garantir amb criteris de qualitat l'accés de la població als medicaments i productes sanitaris. Per a això ha de conèixer les Bones pràctiques en farmàcia i ha de dur a terme la dispensació de medicaments i tasques relacionades de manera que asseguri la qualitat, seguretat i eficàcia dels tractaments.

L'accés als medicaments no és suficient perquè els pacients optimitzin els resultats dels tractaments. Per abordar les necessitats dels pacients en relació a l'ús dels medicaments, els farmacèutics han d'assumir cada vegada més responsabilitats en els resultats de salut derivats del seu ús i en conseqüència focalitzar la pràctica professional en el pacient i en els nous serveis professionals que se li poden prestar.

COMPETÈNCIES*

- G-4 Dissenyar, preparar, subministrar i dispensar medicaments i altres productes d'interès sanitari.
- G-5 Prestar consell terapèutic en farmacoteràpia i dietoteràpia, així com en l'àmbit nutricional i alimentari en els establiments en els que presten serveis.
- G-6 Promoure l'ús racional dels medicaments i productes sanitaris, així com adquirir coneixements bàsics en gestió clínica, economia de la salut i ús eficient dels recursos sanitaris.
- G-7 Identificar, avaluar i valorar els problemes relacionats amb fàrmacs i medicaments, així com participar en les activitats de farmacovigilància.

* Aquestes característiques no es poden modificar sense l'aprovació dels òrgans responsables de les estructures acadèmiques de nivell superior (matèria, mòdul i/o pla d'estudis).

ASSIGNATURA: ATENCIÓ FARMACÈUTICA I FARMÀCIA CLÍNICA I

MATÈRIA: Atenció Farmacèutica i Farmàcia Clínica

MÒDUL: Medicina i Farmacologia

ESTUDIS: Grau en Farmàcia

Pàgina 2 de 10

- G-8 Portar a terme les activitats de farmàcia clínica i social, seguint el cicle d'atenció farmacèutica.
- G-9 Intervenir en les activitats de promoció de la salut, prevenció de malaltia, en l'àmbit individual, familiar i comunitari; amb una visió integral i multiprofessional del procés salut-malaltia.
- G-13 Desenvolupar habilitats de comunicació i informació, tant orals com escrites, per tractar amb pacients i usuaris del centre on es desenvolupi la seva activitat professional. Promoure les capacitats de treball i col·laboració en equips multidisciplinaris i les relacionades amb altres professionals sanitaris.
- G-14 Conèixer els principis ètics i deontològics segons les disposicions legislatives, reglamentàries i administratives que regeixen l'exercici professional, comprenent les implicacions ètiques de la salut en un context social en transformació.
- G-18: Ser capaços d'incorporar la visió holística de la persona tenint sempre en compte totes les seves dimensions (fisiològica, humana, social, psicològica o transcendent); per aplicar-la a tots els àmbits d'acció del professional farmacèutic.

Competències Específiques:

- E-MF1 Utilitzar de forma segura els medicaments tenint en compte les seves propietats físiques i químiques incloent qualsevol risc associat al seu ús.
- E-MF2 Conèixer i comprendre els fonaments bàsics de les anàlisis clíniques i les característiques i continguts dels dictàmens del diagnòstic de laboratori.
- E-MF7 Promoure l'ús racional del medicament i productes sanitaris.
- E-MF8 Adquirir les habilitats necessàries per poder prestar consell terapèutic en farmacoteràpia i dietoteràpia, així com consell nutricional i alimentari als usuaris dels establiments en els que presten servei.
- E-MF9 Comprendre la relació existent entre alimentació i salut, i la importància de la dieta en el tractament i prevenció de les malalties.
- E-MF10 Conèixer i comprendre la gestió i característiques pròpies de l'assistència farmacèutica en les Estructures Assistencials d'Atenció Primària i d'Atenció Especialitzada en el Sistema Sanitari.
- E-MF16 Conèixer i comprendre la gestió i característiques pròpies de l'assistència farmacèutica en l'àmbit oficial, hospitalari i de la indústria farmacèutica.

* Aquestes característiques no es poden modificar sense l'aprovació dels òrgans responsables de les estructures acadèmiques de nivell superior (matèria, mòdul i/o pla d'estudis).

ASSIGNATURA: ATENCIÓ FARMACÈUTICA I FARMÀCIA CLÍNICA I

MATÈRIA: Atenció Farmacèutica i Farmàcia Clínica

MÒDUL: Medicina i Farmacologia

ESTUDIS: Grau en Farmàcia

Pàgina 3 de 10

REQUISITS PREVIS*

No s'estableixen requisits previs.

CONTINGUTS

1. Introducció a la Farmàcia Clínica i l'Atenció Farmacèutica
2. Conceptes bàsics de l'Atenció Farmacèutica
 - 2.1 Problemes Relacionats amb la medicació (PRM)
 - 2.2 Resultats Negatius de la Medicació (RNM)
3. Desenvolupament Professional en la Pràctica Farmacèutica
4. Gestió i organització d'un servei de farmàcia orientat a la pràctica clínica i l'Atenció Farmacèutica
 - 4.1 Adquisició, emmagatzematge, custòdia i conservació dels medicaments i productes sanitaris
 - 4.2 Retirades, desabastiments, emergències i gestió d'alertes
 - 4.3 Gestió de residus de medicaments, caducitats i devolucions
5. Distribució de Medicaments
6. Procés de prescripció-validació -dispensació i administració de medicaments
7. Selecció per a l'ús racional de medicaments
8. Informació de medicaments
 - 8.1 Difusió d'informació sobre medicaments i temes relacionats amb la salut
 - 8.2 Seguretat de medicaments
 - 8.1.1 Errors de medicació
 - 8.1.2 Farmacovigilància
9. Farmàcia Orientada a Serveis
 - 9.1 Serveis Professionals Farmacèutics Assistencials
 - 9.2 Classificació dels Serveis
 - 9.3 Indicació Farmacèutica
 - 9.4 Dispensació de medicaments i productes sanitaris
 - 9.5 Seguiment Farmacoterapèutic
 - 9.6 Adherència terapèutica
 - 9.7 Serveis i activitats de promoció de la salut i prevenció de la malaltia
10. Comunicació amb el pacient i altres professionals de la salut
11. Individualització de la farmacoteràpia. Preparació de medicaments individualitzats. Formulació magistral.

* Aquestes característiques no es poden modificar sense l'aprovació dels òrgans responsables de les estructures acadèmiques de nivell superior (matèria, mòdul i/o pla d'estudis).

ASSIGNATURA: ATENCIÓ FARMACÈUTICA I FARMÀCIA CLÍNICA I

MATÈRIA: Atenció Farmacèutica i Farmàcia Clínica

MÒDUL: Medicina i Farmacologia

ESTUDIS: Grau en Farmàcia

Pàgina 4 de 10

METODOLOGIA

ACTIVITATS FORMATIVES

Activitats Formatives* (Memòria GF)	Activitats Formatives (Sigma)	Crèdits* ECTS	Competències
Sessions teòriques	Sessions d'exposició de conceptes	1,3	G-4, G-5, G-6, G-7, G-8, G-9, G-13, G-14, G-18, E-MF1, E-MF2, E-MF7, E-MF8, E-MF9, E-MF10, E-MF16
Resolució d'exercicis o problemes	Sessions de resolució d'exercicis, problemes i casos(1)		
Activitats integradores del coneixement: casos, seminaris, treballs dirigits i aprenentatge cooperatiu	Seminaris	0,4	G-4, G-5, G-6, G-7, G-8, G-9, G-13, G-14, G-18, E-MF1, E-MF2, E-MF7, E-MF8, E-MF9, E-MF10, E-MF16
Sessions pràctiques: laboratori o simulacions	Treball pràctic / laboratori		
-	Presentacions (2)	-	-
Estudi personal de l'alumne	Activitats d'estudi personal per part dels estudiants	1,2	G-4, G-5, G-6, G-7, G-8, G-9, G-13, G-14, G-18, E-MF1, E-MF2, E-MF7, E-MF8, E-MF9, E-MF10, E-MF16
Activitats d'avaluació	Activitats d'avaluació (exàmens, controls de seguiment...)	0,1	G-4, G-5, G-6, G-7, G-8, G-9, G-13, G-14, G-18, E-MF1, E-MF2, E-MF7, E-MF8, E-MF9, E-MF10, E-MF16
	TOTAL	3	

GF: Grau en Farmàcia

(1) En el GF els "casos" de Sigma estan inclosos en "Activitats integradores del coneixement"

(2) En el GF les "presentacions" de Sigma estan incloses en "Activitats integradores del coneixement"

* Aquestes característiques no es poden modificar sense l'aprovació dels òrgans responsables de les estructures acadèmiques de nivell superior (matèria, mòdul i/o pla d'estudis).

ASSIGNATURA: ATENCIÓ FARMACÈUTICA I FARMÀCIA CLÍNICA I

MATÈRIA: Atenció Farmacèutica i Farmàcia Clínica

MÒDUL: Medicina i Farmacologia

ESTUDIS: Grau en Farmàcia

Pàgina 5 de 10

EXPLICACIÓ DE LA METODOLOGIA DIDÀCTICA*

1. **Mètode expositiu:** lliçó magistral participativa, treball a través de les exposicions dels diferents continguts teòric-pràctics i implicant a l'estudiant amb la combinació d'activitats i exercicis a l'aula, incentivant l'alumne a formular preguntes que comportin un raonament personal. Exposició de continguts, explicació i demostració de capacitats, habilitats i coneixements a l'aula o a través de mitjans audiovisuals.
3. **Simulacions:** aprenentatge basat en el procés d'utilitzar un model d'un sistema real i dur a terme experiències amb ell, amb la finalitat d'adquirir determinades habilitats, comprendre el comportament del sistema. Les activitats es realitzen a l'aula, sala de demostracions o espais amb equipament especialitzat com els laboratoris, sales d'informàtica, sales de simulació o sales de demostracions, supervisades pel professor. Les visualitzacions poden ser informàtiques, sobre models anatòmics, casos clínics, anàlisis diagnòstiques, problemes, etc.
4. **Resolució d'exercicis o problemes,** desenvolupant solucions adequades mitjançant la realització de rutines, aplicant fórmules o algorismes i interpretant resultats. Es sol utilitzar com a complement de la lliçó magistral.
5. **Aprenentatge basat en problemes o casos,** Permetent que els estudiants experimentin, assagin i indaguin sobre la naturalesa de situacions, fenòmens i activitats quotidianes fomentant l'anàlisi, el treball en equip i la presa de decisions.
6. **Aprenentatge cooperatiu,** aconseguint que els estudiants es facin responsables del seu propi aprenentatge i del dels seus companys en una estratègia de responsabilitat compartida per assolir metes grupals
7. **Activitats d'avaluació.** exercicis per avaluar el grau d'assumpció de les competències (coneixements, habilitats, valors) per part dels alumnes, de forma continuada o puntual.

* Aquestes característiques no es poden modificar sense l'aprovació dels òrgans responsables de les estructures acadèmiques de nivell superior (matèria, mòdul i/o pla d'estudis).

ASSIGNATURA: ATENCIÓ FARMACÈUTICA I FARMÀCIA CLÍNICA I

MATÈRIA: Atenció Farmacèutica i Farmàcia Clínica

MÒDUL: Medicina i Farmacologia

ESTUDIS: Grau en Farmàcia

Pàgina 6 de 10

AVALUACIÓ

MÈTODES D'AVALUACIÓ

Mètodes d'avaluació * (Memòria GF)	Mètodes d'avaluació (sigma)	Pes*(2)	Competències*
Examen final	Examen final	50%	G-4, G-5, G-6, G-7, G-8, G-9, G-13, G-14, G-18, E-MF1, E-MF2, E-MF7, E-MF8, E-MF9, E-MF10, E-MF16
-	Examen/s parcial/s (1)	-	-
Seguiment de l'aprenentatge (inclou controls, casos, exercicis, problemes, participació, avaluació On-Line, autoavaluació)	Activitats de seguiment	50%	G-4, G-5, G-6, G-7, G-8, G-9, G-13, G-14, G-18, E-MF1, E-MF2, E-MF7, E-MF8, E-MF9, E-MF10, E-MF16
Treballs y presentacions	Treballs i presentacions		
Treball pràctic o experimental	Treball experimental o de camp		
Avaluació TFG	Projectes		
Pràctiques externes (pràctiques tutelades i pràctiques orientades a la menció)	Valoració de l'empresa o institució		
-	Participació (1)	-	-
		100%	

(1) En el GF els "Examen/s parcial/s" i "la Participació" de Sigma estan inclosos a "Seguiment de l'aprenentatge"

(2) Els valors poden oscil·lar ± 5 % respecte al valor definit a la memòria del GF (sumatori final 100%)

* Aquestes característiques no es poden modificar sense l'aprovació dels òrgans responsables de les estructures acadèmiques de nivell superior (matèria, mòdul i/o pla d'estudis).

ASSIGNATURA: ATENCIÓ FARMACÈUTICA I FARMÀCIA CLÍNICA I

MATÈRIA: Atenció Farmacèutica i Farmàcia Clínica

MÒDUL: Medicina i Farmacologia

ESTUDIS: Grau en Farmàcia

Pàgina 7 de 10

RESULTATS DE L'APRENTATGE *

- Saber avaluar i identificar les necessitats farmacoterapèutiques del pacient i conèixer la seva informació clínica rellevant mitjançant l'entrevista clínica com a part de l'abordatge integral dels seus problemes de salut.
- Comprendre les diferències dels pacients pel que fa a la seva resposta als fàrmacs, i l'evolució de les malalties més prevalents, en funció dels seus problemes de salut, edat etc.
- Saber planificar i dur a terme activitats preventives i de seguiment farmacoterapèutic, amb l'objecte de fomentar l'ús racional del medicament.
- Ser capaç de dispensar i donar consell farmacèutic en símptomes menors amb medicaments que no necessiten prescripció mèdica seguint els protocols d'actuació professionals.
- Saber comunicar-se i col·laborar amb el pacient i la resta de professionals de la salut en la presa de decisions en salut.
- Saber realitzar comunicacions d'errors de medicació i sospites de reaccions adverses a medicaments.

QUALIFICACIÓ

PRIMERA CONVOCATÒRIA

La qualificació d'aquesta assignatura vindrà determinada per:

- Avaluació de l'examen final (50%)
- Activitats de seguiment: Avaluació continuada a través de les activitats desenvolupades en els seminaris (50%).

Serà necessari superar cadascuna de les dues parts amb un 5.0.

La nota d'avaluació continuada resultarà de la qualificació de les diferents activitats que es realitzin durant els seminaris de l'assignatura.

La nota final es calcula aplicant la següent fórmula:

$$\text{Nota final} = 0.5 * \text{nota examen final} + 0.5 * \text{nota avaluació continuada}$$

L'assignatura estarà aprovada quan la nota final sigui superior o igual a 5.0.

* Aquestes característiques no es poden modificar sense l'aprovació dels òrgans responsables de les estructures acadèmiques de nivell superior (matèria, mòdul i/o pla d'estudis).

ASSIGNATURA: ATENCIÓ FARMACÈUTICA I FARMÀCIA CLÍNICA I

MATÈRIA: Atenció Farmacèutica i Farmàcia Clínica

MÒDUL: Medicina i Farmacologia

ESTUDIS: Grau en Farmàcia

Pàgina 8 de 10

SEGONA CONVOCATÒRIA

En cas de no haver assolit la nota mínima de 5.0 en alguna de les dues parts (examen i / o avaluació continuada) en primera convocatòria, haurà recuperar o recuperar-les, així:

- En cas de no haver superat amb un 5.0 l'examen final, l'alumne realitzarà un examen de recuperació on entri el total de la matèria.
- En cas de no haver arribat a un 5.0 en la part de l'avaluació continuada, haurà de recuperar aquella o aquelles activitats no superades posant-se d'acord amb el professor de l'assignatura.

La nota final s'obté després de la substitució en la fórmula de les notes obtingudes en la recuperació:

$$\text{Nota final} = 0.5 * \text{nota examen recuperació} + 0.5 * \text{nota avaluació continuada}$$

L'assignatura estarà aprovada quan la nota final sigui superior o igual a 5.0.

SEGÜENTS CONVOCATÒRIES

En cas de no superar la matèria en segona convocatòria, tot i que s'hagués aprovat alguna de les parts avaluables, no es conservarà cap nota per al curs següent i s'haurà d'examinar de tota la matèria en un únic examen final.

AVALUACIÓ DE LES COMPETÈNCIES

Amb l'examen final s'avaluaran totes les competències de l'assignatura.

Amb les activitats de l'avaluació continuada també s'avaluaran totes les competències d'acord a un total d'entre 6 i 8 activitats programades

Competències: G-4, G-5, G-6, G-7, G-8, G-9, G-13, G-14, G-18, E-MF1, E-MF2, E-MF7, E-MF8, E-MF9, E-MF10, E-MF16

* Aquestes característiques no es poden modificar sense l'aprovació dels òrgans responsables de les estructures acadèmiques de nivell superior (matèria, mòdul i/o pla d'estudis).

ASSIGNATURA: ATENCIÓ FARMACÈUTICA I FARMÀCIA CLÍNICA I

MATÈRIA: Atenció Farmacèutica i Farmàcia Clínica

MÒDUL: Medicina i Farmacologia

ESTUDIS: Grau en Farmàcia

Pàgina 9 de 10

BIBLIOGRAFIA

Bonal J. Farmacia Hospitalaria. Emisa. 1993.

Consejo General de Colegios Farmacéuticos. Buenas Prácticas en Farmacia Comunitaria. 2013.

Cipole R, Strand L, Morley P. El Ejercicio de la atención farmacéutica. McGraw Hill Interamericana. 1999.

Faus MaJ, Amariles P; Martines F. Atención Farmacéutica. Editorial Técnica Avicam. 2018

FORO de Atención Farmacéutica. Documento de Consenso. 2008.

FORO de Atención Farmacéutica. Guía práctica para los servicios de atención farmacéutica en farmacia comunitaria. 2010.

FORO de Atención Farmacéutica. Propuesta de contenidos específicos en Atención Farmacéutica. 2018.

García de Bikuña B. Medicamentos Complejos. Centro formación farmacéuticos.

Organización Mundial de la Salud y Federación Internacional Farmacéutica. Desarrollo de la práctica de farmacia. 2006.

* Aquestes característiques no es poden modificar sense l'aprovació dels òrgans responsables de les estructures acadèmiques de nivell superior (matèria, mòdul i/o pla d'estudis).

PERSONA CIÈNCIA EMPRESA
UNIVERSITAT RAMON LLULL

UNIVERSITAT RAMON LLULL

ASSIGNATURA: ATENCIÓ FARMACÈUTICA I FARMÀCIA CLÍNICA I

MATÈRIA: Atenció Farmacèutica i Farmàcia Clínica

MÒDUL: Medicina i Farmacologia

ESTUDIS: Grau en Farmàcia

Pàgina 10 de 10

HISTÒRIC DEL DOCUMENT

MODIFICACIONS ANTERIORS

17 de juny 2019; Dra. M.Pilar Gascón

25 de juny 2020; Dra. M.Pilar Gascón

20 de juliol de 2021; M.Pilar Gascón

DARRERA REVISIÓ:

20 de setembre de 2022; M.Pilar gascón

* Aquestes característiques no es poden modificar sense l'aprovació dels òrgans responsables de les estructures acadèmiques de nivell superior (matèria, mòdul i/o pla d'estudis).